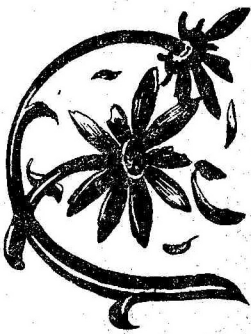

Ο ΜΟΖΑΡΤ

ΙΚΟΙ και ἔξ ἐτῶν ὁ Μόζαρτ ἐνουμφεύθη τὴν Κωνσταντίναν Βέμπερ. Εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν εἶνε μικροκαμωμένος και ἰσχνός μετὸ χρῶμα ὠχρότατον. Ἡ κεφαλὴ μεγάλη και χονδρῆ, ἡ ρίς πελωρία, τὸ ἔμμα μεγάλο, ἀλλ' ἀπλανές τὸ βλέμμα και ἀρηρημένον. Εἶνε ἤδη πολὺ ἐξησθενημένος. Διὰ τὸ τίποτε, ἀρκεῖ μία παρατεταμένη πλῆον τοῦ δέοντος ἐσπερίς, ἐργασία ὀλίγον κοπιωδέστερα τοῦ πρέποντος, μικρά τις συγχίνησις διὰ νὰ λιποθυμήσῃ, ἢ νὰ πέσῃ ἀσθενής. Και εἰς τὰς αἰτίας αὐτάς τῆς ἐξαντλήσεως προστίθεται μία ἀκόμη φοβερωτέρα, ἡ πενία. Οἰριαμβευτῆς ὄλων τῶν θεάτρων τῆς Αὐστρίας, Γερμανίας, Ἰταλίας και Γαλλίας, ὁ Μόζαρτ κινδυνεύει κυριολεκτικῶς νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἀσθενοῦς συζύγου του.

Εἶνε ζήτημα τῶν βιογράφων αἱ παράδοξοι ἀνωμαλίας. Δέν εἶνε φυσικὸν ἐν τούτοις νὰ βλέπῃ τις τὸν αἶδρα, τὸν δυνάμενον μετὸ τίποτε νὰ κερδίξῃ ἄπειρα χρήματα, νὰ λιμώτῃ, κυριολεκτικῶς νὰ ἐπαίτῃ. Ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν γάμων των, οἱ νεόνυμφοι δέν ἔχουν οὐδὲ ὄβολον και παραθέτοντες γεῦμα εἰς ἓνα φίλον, τῷ δίδουν ἄρτον και καφὸν τὸν ὁποῖον ἡ νεόνυμφος ψήνει εἰς τὴν κρεβατοκάμαράν της μετὸν νυμφικὴν της ἐσθῆτα διότι δέν ἔχει ἄλλην νὰ φορέσῃ. Μῆνας τινὰς βραδύτερον ὁ Μόζαρτ γράφει εἰς τὴν βιωννὴν τοῦ Βάλστεδεν και τὴν παρακαλεῖ νὰ τῷ ἀποστείλῃ ὀλίγον ζῆθον τὸν ὁποῖον ζητεῖ ἢ ἐν ἐνδιαφερόσῃ καταστάσει εὐρισκομένη σύζυγος του διότι αὐτὸς δέν ἔχει οὐδὲ ὄβολον νὰ ἀγοράσῃ.

Τρία τέκνα γεννῶνται, τὸ ἐν κατόπι τοῦ ἄλλου, ἐξ ὧν τὰ δύο ἐπιζοῦν. Ὁ Μόζαρτ κτανοήσας διὰ ἀφήκεν ἑαυτὸν, ἀγωνίζεται, δίδει συναυλίας, μαθήματα συνθέτει, ἀποταίνεται παντοῦ, κρούει πάσας τὰς θύρας, ἀλλ' ἡ πενία γίνεται τολμηροτέρα. Ἀργότερον ὅταν μετὸν ἐπιτυχίαν τοῦ «Μαγευμένου Αὐλοῦ» ἡ τύχη στρέφεται ὑπὲρ αὐτοῦ εἶνε πολὺ

ἀργά· πλὴν... ὁ δυστυχὴς ὑπέστη τόσα, ἠγωνίσθη τόσον πολὺ, ὥστε μία τυχαία περίστασις τὸν φέρει εἰς τὴν παραφροσύνην. Ὁ Μόζαρτ διέρχεται τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς ζωῆς μετὰ τὰς ὀπτασίας ἐνὸς παράφρονος. Τὸ γεγονός πολλὰκις ἐξιστορήθη, ἀλλὰ ἐνδιαφέρει ἡ γενομένη σήμερον διάγνωσις αὐτοῦ. Μίαν ἡμέραν τοῦ Ἰουλίου 1791 ὁ ἐπιστάτης τοῦ κόμητος Βάσεγκ ἦλθεν εἰς τὸν Μόζαρτ και παρήγγειλεν ἐν «Requiem». Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος μαυροενδυμένος, ὀλιγόλογος, ἠρονήθη νὰ εἶπῃ ποῖος τὸν ἀπέστειλε, και ὁ συνθέτης, μετὸν ὑγίαιαν ὑπεσκαμμένην, νευρικός, ἐφαντάσθη ὅτι ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος ἐπισκέπτης τῷ παράγγειλε τὴν ἰδίαν ἐπικήδειον ὠδήν.

Ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἐργασία, ἡ ἰδέα αὐτῆ χαράσσεται βαθύτερον εἰς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τὴν τεταραγμένην. Ὁ Μόζαρτ λιποθυμεῖ κάθε φοράν ποῦ βλέπει τὸν μελανεῖμονα ἀγνωστον.

«— Εὐρίσκειται διαρκῶς ἐνώπιόν μου. Ἐλεγεν ὁ Μόζαρτ, μετὰ πείζει, μετὰ παρακαλεῖ διαρκῶς. Ἄλλοι μόνον, δέν εἶνε δυνατὸν ν' ἀλλαχθῇ τὸ πεπρωμένον μου. Πρέπει νὰ περατώσω τὴν νεκρώσιμόν μου ὠδήν και δέν θέλω ν' ἀφήσω ἀτελειώτον τὴν σύνθεσίν μου».

Ἡ σύζυγος του τὸν περιποιεῖται και κρύπτει τὴν σύνθεσιν εἰς τὸ βάλος ἐρμαρίου. Ἀλλὰ τὸν Νοέμβριον τὸ κακὸν αὐξάνει. Εἶνε τόση ἡ ἀδυναμία του, ὥστε ὁ Μόζαρτ λιποθυμεῖ πλειστακίς τῆς ἡμέρας. Αἱ χεῖρες και οἱ πόδες εἶνε πρισμαῖοι, ἡ ἰσχνότης εἶνε τρομακτικῆ, ἡ ἀγωνία ἄρχεται, ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ Μόζαρτ τελειώνει τὴν ὠδήν. Τὴν 4 Δεκεμβρίου ὁ ἰατρὸς διατάσσει κομπρέσσας ψυχροῦ ὕδατος, ἀλλ' αὐταὶ βυθίζουσι τὸν μουσουργὸν εἰς τελείαν ἀφασίαν. Τὴν πέμπτην πρωῒνῃν ὥραν τῆς 5ης Δεκεμβρίου τὰ πάντα εἶχον τελειώσει και τὴν ἐπομένην, ὑπὸ φοβερὰν χιονοθύελλαν, ὁ Μόζαρτ ἐπὶ τῆς νεκροφόρου τῶν πενήτων, ὀδηγεῖται εἰς τὸν κοινὸν τάφον τοῦ κοιμητηρίου τοῦ Σαιν-Μάξ.

Ὁ ἰατρὸς Μπαρὼ συμπεραίνει, ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ ἐργασία, ἡ ὑπερκόπωσις, ἐξακολουθητικαὶ κοπώσεις, και φοβερά πενία, ὑποσκάπτουσι τὴν ὑγίαιαν τοῦ Μόζαρτ, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὴν τριακονταετῆ ἡλικίαν ὄλη ἡ ζωτικὴ δύναμις ἐξηντλήθη... Ἐνεκα αὐτῶν ὁ Μόζαρτ προσβάλλεται ὑπὸ νεφρίτιδος και ἀποθνήσκει ἐκ λευκοματουρίας, ἐνῶ τὸν ἐθεράπευον οἱ ἰατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δι' ἐγκεφαλικὸν πυρετόν.